Tilfælde, saa maatte man finde sig i det tilstedeværende Forhold; men da det finder Sted i en temmelig stor Udstrækning, saa troer jeg, at det er af den Natur, at det nok kan fortjene Overveielse, om der ikke ad en eller anden Vei kan skee en Forandring deri.

Indenrigsministeren: Jeg har egentlig ikke kunnet forstaae den første Deel af den ærede Landsthingsmands Forespørgsel, naar dermed er sigtet til Betaling for Tiende efter Capitelstaxt. Jeg kan egentlig kun forstaae den, naar han har tænkt sig Betaling af Tiende ved Levering af Korn in natura, thi kun i saa Fald kunde der blive Spørgsmaal om en mere eller mindre værdifuld Kornsorts Ydelse. Naar Tiendeyderen kom for at betale sin Tiende, og han saa leverede sexradet Korn istedetfor toradet Korn, eller broget Havre istedetfor guul Havre, saa kunde der opstaae Uenighed mellem ham og Tiendetageren. Det maa jo her berove paa Overeenskomstens Ord, hvilken Art Sæd han er forpligtet til at levere, og endelig maa det i sidste Instants være Domstolene, som afgjøre Spørgsmaalet. Naar Tiendevederlaget derimod betales efter Capitelstaxt, kan Tiendetageren jo kun forlange Betaling efter den Capitelstaxt, som er ansat for de forskjellige Sædarter, altsaa for Rug, Byg og Havre. I Lovgivningen om Capitelstaxtens Ansættelse findes der jo ikke nogen Bestemmelse om en særlig Capitelstaxt for sexradet Byg og en særlig Capitelstaxt for broget Havre; der bliver altsaa ved Opgivelsen af Handelsprisen at tage Hensyn til de Sædarter, som dyrkes i de paagjældende Egne, og som der ere Gjenstand for Omsætning, og dette er, som jeg tillod mig at udtale før, fra Indenrigsministeriet blevet indskærpet de forskjellige Mænd, som have at afgive deres Vota til Capitelstaxtens Ansættelse. Det er blevet udtalt, at „Ministeriet maa holde for, at der ved Angivelsen i de paagjældende Beretninger af Prisen paa en Kornsort, hvor flere Arter af den dyrkes, ikke bliver udelukkende at tage Hensyn til nogen enkelt Art, men at Prisen vil være at beregne efter Salgsværdien af de forskjellige Arter i det Forhold, hvori de ere Gjenstand for Dyrkning i Districtet, dog at der ved Ansættelsen kun tages Hensyn til de for gængse Handelsvarer opnaaede Priser". Naar dette bliver iagttaget af de Mænd, som skulle opgive Priserne paa Kornvarer, troer jeg, at Capitelstaxten bliver en Gjennemsnitspriis for de forskjellige Kornsorter, og jeg troer ikke, at der i saa Fald er nogen Anledning for Tiendeyderne til at beklage sig. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at, efterat Loven af 16de Februar 1866 var udkommen, er der fremkommet Klager fra Tiendetagerne over, at Communens Tillidsmænd kun opgave Priserne paa sexradet Byg og paa sort Havre. Dette var en feilagtig Fremgangsmaade, og de have nu faaet Tilhold om at følge en anden, den nemlig, som jeg antydede før i det, jeg oplæste.

S. Pedersen: Naar Tienden fra at ydes i Skjeppen, in natura, gaaer over til at betales med Penge, har dette jo vistnok for allerstørste Delen sin Grund deri, at Tiendetagerne have forbeholdt sig denne Ret, men ved Fastsættelsen af denne Bestemmelse i Overeenskomsten har der vistnok ikke været tænkt paa, at der skulde betales Andet, end Gjennemsnitsprisen for den Kornsort, som Vedkommende var pligtig til at yde in natura, og ligesaavist som det er vanskeligt at skaffe Oplysning om, at der har været dyrket den bedre Slags Korn paa den Tid, da Overeenskomsten blev indgaaet, ligesaavist synes det mig, at deraf maa følge, at hvor dette ikke er Tilfældet, der maa det antages at have været den ringere Kornsort, der dyrkedes, og som maaskee fortrinsviis dyrkes endnu; men saa forekommer det mig ogsaa at være en beretiget Fordring, at det bliver Gjennemsnitsprisen af den Slags Korn, hvorpaa Overeenskomsten er bygget, der bliver lagt til Grund for Beregningen af den Capitelstaxt, hvormed de skulle berigtige deres Tiende.

Sonne: Det har interesseret mig meget, at denne Forespørgsel er kommen frem. Den behandler jo en Gjenstand, hvorover vi ovre paa Bornholm ofte have tænkt meget, og som ogsaa der er af stor Betydning for de forskjellige Tiendeydere. Jeg skulde ønske,